

Серія «Класичні романи»

Усі права застережено.

Бернетт Френсіс

Б51

Загадковий сад / Френсіс Бернетт ; пер. з англ. Юля Садоха. — Харків : Вид-во «Ранок», 2020. — 448 с.: іл. — (Серія «Класичні романи»).

ISBN 978-617-09-4843-4

Страшна чума забирає життя всіх мешканців маєтку та лишає на поталу тільки маленьку дівчинку на ім'я Мері. Відтепер бідолаха має звикнути до нового житла та його власника, дядька Арчібальда Крейвена, якого за спиною охрестили горбуном, а ще навчитися давати собі ради. Це доволі складно, адже дівчинка зростала серед розкоші та завжди мала слуг... Усе, що має сирітка тепер, — це дві кімнати, не надто чемна служниця Марта та відсутність будь-яких розваг. От хіба що вересовище за вікном і сотні кімнат із зачиненими дверима в маєтку... А ще дивний вереск по ночах, що дуже скидається на дитячий плач... А ще загадковий сад, оповитий легендами. Здається, пригоди тільки починаються... І хтозна, що чекає на Мері там, куди її ведуть цікавість і самотність.

УДК 82-93

Літературно-художнє видання Ч808017У. Підписано до друку 24.12.2019.

Серія «Класичні романи» Формат 60×90/16. Папір офсетний.

Френсіс Бернетт Гарнігура Академія. Друк офсетний.

ЗАГАДКОВИЙ САД Ум. друк. арк. 28,0.

для дітей молодшого

та середнього шкільного віку

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.

Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145.

E-mail: office@ranok.com.ua

Тел./факс: (057) 719-58-67.

Провідна редакторка В. В. Міхно

Переклад з англійської Ю. О. Садоха

Технічний редактор В. І. Труфен

З питань реалізації звертатися:

Харків, тел.: (057) 727-70-77;

e-mail: deti@ranok.com.ua

Разом дбаємо
про екологію та здоров'я

ISBN 978-617-09-4843-4

© Юля Садоха, переклад, 2020

© Альошичева А. В., літ. оброб., 2020

© Болдирева Н. В., обкл., 2020

© Масляк І. В., іл., 2020

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2020

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРИАДА-ПАК»
м. Харків, пров. Сімферопольський, 6. Тел. +38(057)703-12-21
www.triada-pack.com, email: sale@triada.kharkov.ua
ISO 9001:2015 № UA228351, FАMО TRIАDА LLC (065445)

Розділ 1

Жодної живої душі

Коли Мері Леннокс прибула до свого дядька у маєток Міселтвейт, то всі зійшлися на думці, що вона поводить ся й виглядає страшенно неприємно. І це була правда. Обличчя у неї було худорлявим, скривленим, тіло — сухеньким, а волосся — бляклим і рідким. І коси, й обличчя в неї мали жовтуватий відтінок, бо народилася вона в Індії та була дуже хворобливою дитиною.

Батько Мері працював у англійському уряді, був дуже зайнятим і також хворів. Натомість мати її — вродлива жінка, яку, на жаль, приваблювали тільки вечірки та веселе товариство. Жінка зовсім не хотіла мати дитину, тому, коли народилася Мері, її передали няньці Аї. Їй одразу

пояснили, що вона повинна тримати дитину якомога далі від мем Сагіб, щоб задовольнити побажання господині. Отже, вона ховала від очей господині кволе дитя, а коли воно виросло у кволу дитину, яка могла триматися тільки на всіх чотирьох, няня продовжила це робити. Дитина ніколи не бачила схожих на неї людей — лише смагляве обличчя Аї та інших місцевих слуг. Вони знали, що мем Сагіб дуже розгнівалася б, почувши дитячий плач або крик, тому виконували всі забаганки дівчинки. І до шести років Мері стала егоїсткою й тиранкою. Другої такої точно не існувало. Молода вихователька з Англії, яка повинна була навчити Мері читати й писати, настільки незлюбила малу, що звільнилася через три місяці. А коли прибували інші виховательки, то вони втікали ще раніше, ніж перша. І якби Мері не захотіла сама навчитися читати, то ніколи б не здолала навіть абетки.

Одного страшенно спекотного ранку, коли Мері вже виповнилося дев'ять років, вона прокинулася у поганому настрої, що тільки погіршився, коли дівчинка побачила біля свого ліжка не Аю, а іншу служницю.

— Чого ти прийшла? — запитала вона у незнайомки. — Я не хочу тебе бачити. Хай сюди прийде моя Ая.

Жінка сполошилась і, затинаючись, пробурмотіла, що Ая прийти не зможе. Вона перелякалася ще більше, коли Мері розлютилась і почала її бити та копати, але й далі повторювала, що Ая не може прийти до міс Сагіб.

Цього ранку в повітрі витала якась таємниця. Зник звичний розпорядок, бракувало кількох слуг, а ті, що зустрілися Мері, поспішно прокрадались коридорами, й очі їхні були затьмарені страхом. Та ніхто нічого їй не розповів. Ая так і не прийшла. Того ранку про дівчинку взагалі всі забули. Тож вона вийшла у сад і почала бавитися під деревом біля веранди. Вона гралась у садівника і ткнула у купку землі багряні квіти гібіскуса,

наче то була її клумба. І що довше вона там сиділа, то сильнішим ставав її гнів. Вона бурмотіла собі під ніс усе те, що планувала сказати служниці, щойно та повернеться:

— Свиня! Свиня! Найгірша свинюка! — бурмотіла вона, бо знала, що свиня — це найгірша кривда для індуса.

Вона скреготіла зубами і безперервно повторювала образу, поки не почула, що на веранду вийшла мати. З нею був білявий молодик. Вони розмовляли дивно, геть стишеними голосами. Мері знала молодого чоловіка, зовсім схожого на хлопця. Вона чула, що це молодий офіцер, який щойно прибув з Англії. Мері трохи його порозглядала, а потім поглянула на свою матір. Щойно траплялася нагода, вона роздивлялась маму, яку найчастіше називала «мем Сагіб». Дівчинці подобалась її струнка і вродлива мама, яка прегарно вдягалася. Її волосся звивалося шовком, а ніс був маленький і такий кирпатий, що наче зневажливо поглядав на все довкола. Утім очі в неї завжди дивилися широко і радісно блищали. Мері вважала мамин одяг невагомим, бо той справді був дуже тонким і наче плив у повітрі. Того

ранку одяг виглядав ще розкішніше, та очі зовсім не сміялися. Широко розплющені, перелякані, вони благально дивилися на білявого молодика.

— Невже все безнадійно? І нічого не вдієш? — почула Мері її слова.

— Жахливо, — тремтливим голосом відповів офіцер. — Жахливо, місіс Леннокс! Ще два тижні тому ви повинні були виїхати в гори.

Мем Сагіб заламала руки.

— Я знаю! — скрикнула вона. — Я залишилася тільки для того, аби піти на ту дурну вечерю! Як нерозумно з мого боку!

Цієї миті з прибудови для слуг долинув такий лемент, що жінка від несподіванки і переляку вхопила молодика за руку. Мері підвелась, відчувши на спині табун мурашок. Скажений лемент тільки наростав.

— Що це? Що це? — місіс Леннокс хапала ротом повітря.

— Хтось помер, — відповів молодий офіцер. — Ви не повідомляли, що ваші слуги теж заразились.

— Я й не знала! — вигукнула мем Сагіб. — Ходімо! Ходімо!

Вона прожогом кинулась у дім. Молодик поспішив за нею.

Після цього відбувалося щось страхотливе... Мері збагнула таємницю цього ранку. Люта епідемія холери вбивала людей, наче мух. Ая теж захворіла вночі, а слуги у своєму будинку лементували, бо вона померла. Того дня пішли з життя ще троє слуг, а решта втекли від жаху. Всюди панував переполох, а в кожному бунгало помирали люди. Хвороба безжалісно ширилась околицями.

Від тієї метушні та біганини Мері заховалась у своїй кімнаті. Про дівчинку всі забули. Ніхто про неї не згадав, ніхто до неї не підійшов, а навколо коїлися незрозумілі їй речі. Мері то плакала, то засинала. Усе, що було їй відомо, — це те, що люди хворіють і помирають, бо до неї долинали моторошні та тужливі звуки.

За деякий час Мері зайшла в порожню їдальню. На столах стояли тарілки із залишками страв. Вони виглядали так, наче люди несподівано відсунули крісла, полишили їжу та чомусь поспішили геть. Дівчинка підійшла до стола і сіла. Вона з'їла трохи фруктів та печива і запила майже

повною склянкою вина, що стояла поряд. Вино було солодким на смак, наче виноградний сік, та дівчинка не підозрювала, що воно до того ж дуже міцне. Згодом на неї напала страшна сонливість. Мері повернулася до своєї кімнати. Вона зачинила двері, щоб не чути страшного лементу і швидких кроків. Її повіки злипалися, тому вона лягла в ліжко і провалилась у забуття.

Поки вона міцно спала, відбулося багато всього. Та її не турбували крики й метушня, коли з бунгало виносили речі та майно.

Минуло багато часу, перш ніж вона прокинулась. Після пробудження дівчинка ще тривалий час лежала і дивилась на стіну. У будинку панувала тиша. Мері не пам'ятала, щоб тут колись було так тихо. Вона не чула ані голосів, ані кроків. Дівчинці було цікаво, чи вижив хтось після холери і чи вона закінчилась. Також їй кортіло дізнатися, хто тепер стане її нянею, якщо Ая померла. У неї повинна бути нова няня, яка, можливо, знатиме нові історії. Мері вже стомилася від старих казок. Їй хотілося почути щось нове і цікаве. Вона не плакала через смерть своєї няні. Дівчинка ніколи нікого

не любила і ніким не переймалася. Лемент і метушня від епідемії холери тільки налякали її. А ще вона була розлюченою, бо всі наче забули про її існування. Та вони були надто заскочені зненацька, щоб пам'ятати про дівчинку, яку до того ж ніхто не любив. Коли людей атакує така епідемія, вони дбають лише про себе. Але той, хто вижив, звісно, згадає і прийде до неї.

Утім, ніхто так і не приходив, а тиша просочувалась у кожен куточок будинку. Раптом дівчинка почула якесь шурхотіння на циновці. Поглянувши вниз, побачила змійку, яка зацікавлено дивилася на неї очима-блискітками. Мері не злякалася її, бо змійка сама здавалася беззахисною і поспішала вибратись із кімнати. Мері спостерігала, як змійка прослизнула під двері.

— Як тут дивно і тихо, — мовила дівчинка сама до себе. — Схоже на те, що у бунгало, крім мене та змійки, більше нікого немає.

Та наступної миті вона почула кроки на подвір'ї, а тоді на веранді. Кроки були важкими, чоловічими, а згодом до неї долинули тихі голоси. Ніхто не зустрів гостей, тому вони, здавалося, самі відчиняли двері та зазирали в кімнати.

— Яка тут тепер пустка! — почула вона один голос. — А така була вродлива жінка! Я чув, що тут жила дитина, хоч ніхто її ніколи не бачив. Гадаю, вона теж не вижила.

Перш ніж відчинилися двері її кімнати, Мері стала посередині приміщення, насуплена від голоду і відчуття, наче нею знехтували. Раптом двері розчахнулися. Зайшов високий офіцер, який одного разу розмовляв з її батьком. Він мав стомлений і стурбований вигляд, але щойно побачив її, то так налякався, що ледь не відскочив назад у коридор.

— Барні! — вигукнув він. — Тут дитина! Самісінька! У такому жахливому місці! Дякувати Богу! Ти хто?

— Я — Мері Леннокс, — відповіла дівчинка і рішуче випрямилася. Їй не сподобалося, що чоловік назвав бунгало її батька «таким жахливим місцем». — Я заснула, поки всі хворіли на холеру, і щойно прокинулась. Чому до мене ніхто не прийшов?

— Це та дитина, яку ніхто не бачив! — вигукнув чоловік, повернувшись до своїх товаришів. — Її справді забули тут!